

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
(ПІБ)

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретична грамати́ка (німецька мова)

для студентів

спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітнього рівня	<u>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</u>
освітньої програми	<u>035.04.02 Мова і література (німецька)</u>
спеціалізації	<u>035.04 Германські мови і літератури</u> <u>(переклад включно)</u>

Київ – 2019

Розробники:

Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 30 . 08 . 2018 р. № 1

Завідувач кафедри *І.Р. Буніятова* (І.Р. Буніятова)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) 6.020303 Філологія (мова і література (німецька)

(назва освітньої програми)
31 . 08 . 2018 р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) *О.В. Шапочкіна* (*О.В. Шапочкіна*)

Робочу програму перевірено

03 . 09 . 2018 р.

Заступник директора *Л.Т. Залуч* (*Л.Т. Залуч*)

Пролонговано

на 20 19 /2020 н.р. *І.Р. Буніятова* (*І.Р. Буніятова*), « 29 » 08 2019 р., протокол № 1

на 20 ___ /20 ___ н.р. (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

на 20 ___ /20 ___ н.р. (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

на 20 ___ /20 ___ н.р. (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	4	2
Семестровий контроль		30
Самостійна робота	24	12
Форма семестрового контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: практичне оволодіння граматичною системою німецької мови, зокрема розвиток здатності студентів використовувати широкий обсяг граматичних структур в усному та писемному мовленні з урахуванням комунікативної ситуації, що є необхідною передумовою для формування у студентів вмій та павичок вільного володіння всіма видами мовленнєвої діяльності, формування у студентів іншомовної комунікативної компетенції.

Завдання:

Курс передбачає розвивати у студентів компетентності спеціальності, а саме:

- філологічна компетенція (розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь; розширена і глибока інформаційна обізнаність лінгвістичної проблематики; здатність описати широке коло об'єктів та процесів, ця здатність повинна ґрунтуватися на глибокому знанні та розумінні широкого кола філологічних теорій та тем; здатність аналізувати філологічні явища (лінгвістичні) з точки зору фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів);
- мовна компетенція - *граматична* компетентність передбачає: розвиток у студентів граматичних навичок, систематизація та поглиблення знань

з нормативної граматики з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування.

- мовленнєва компетенція - знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурного спілкування.

Діяльність студентів у Центрах компетентностей:

Практичні навички:

знати: сутність та зміст граматичних категорій німецької мови, їх типологію, класифікацію, сфери вживання;

вміти: вільно орієнтуватися у термінології з курсу; швидко наводити приклади; осмислено здійснювати переклад запропонованих термінів, тез; відмінювати граматичні категорії.

Види робіт:

практичні заняття; самостійна робота; критичне та аналітичне домашнє читання; здійснення індивідуальної навчально-дослідної діяльності на основі підручників, інтернет-джерел та конспектів; індивідуальні та групові консультації із викладачами; дистанційна освіта з опорою на електронні навчальні курси із фахових дисциплін; студентська проектна діяльність; гурткова робота; участь у дебатах, дискусіях тощо.

Практичні компетентності:

- забезпечити володіння студентами термінологією, ключовими поняттями теоретичної граматики німецької мови;
- дати студентам теоретичні та практичні знання щодо граматичної будови німецької мови, необхідні в професійній діяльності викладача;
- ознайомити студентів із основними напрямками розвитку сучасної німецької граматики;
- розвинути в студентів навички граматично правильного мовлення в його усній та письмовій формі, необхідні для виявлення комунікативної компетенції в різних мовленнєвих ситуаціях;
- розвивати комунікативну міжкультурну компетенцію, навчити правильного стилістичного використання граматичних моделей;
- розширити рамки лінгвістичної та граматичної освіти, опанувати граматичні норми німецької мови;
- сформувати готовність до подальшої самостійної роботи з опанування теоретичних основ німецької мови.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання та розуміння:

- усіх граматичних явищ німецької мови та новітніх лінгвістичних теорій та їх інтерпретацій;
- основних лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотворних, морфологічних та синтаксичних норм сучасної німецької мови;
- основних способів аналізу, опису та інтерпретації явищ німецької мови.

Застосування знань та розуміння:

- оволодіння знанням основних розділів сучасної німецької літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм;
- вільного володіння німецькою мовою для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування.

Формування суджень:

- забезпечити засвоєння студентами системи знань та практичних навичок з теоретичної граматики німецької мови;
- ознайомити студентів із основними напрямками розвитку сучасної німецької мови;
- готовність до постійного самовдосконалення у процесі опанування теоретичних аспектів сучасної німецької мови.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретична граматика як наука							

Тема 1. Предмет теоретичної граматики. Основні поняття теоретичної граматики. Граматичні категорії. Теорії про частини мови. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	6	2		2			2
Тема 2. Дієслово та його класифікації. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	66	2		2			2
Тема 3. Дієслово та його класифікації. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	6	2		2			2
Тема 4. Граматичні категорії дієслів. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	8	2		2			4
Тема 5. Часові форми дієслів. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	8	2		2			4
Тема 6. Граматичні категорії іменника. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	8	2		2			4
Модульний контроль	4						
Разом	42	12		12			18
Змістовий модуль 2. Морфологія та синтаксис німецької мови у теоретичному аспекті							
Тема 7. Граматичні категорії іменника. <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	6	2		2			2

Тема 8. Характеристика прикметника як частини мови <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	6	2		2			2
Тема 9. Прислівник, займенник, числівник у парадигмі теоретичної граматики <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	6	2		2			2
Тема 10. Прийменник, заперечення, сполучник, артикль, вигук у парадигмі теоретичної граматики <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	8	2		2			4
Тема 11. Синтаксична система сучасної німецької мови у теоретичному аспекті <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	8	2		2			4
Тема 12. Практична інтерпретація синтаксичних конструкцій різних типів у німецькій мові <i>с/р Укладання термінологічного глосарію до теми</i> <i>Підготовка до практичних занять</i>	8	2		2			4
Модульний контроль	2						
Разом	42	12		12			18
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	24		24			36

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Граматики та її предмет. Морфологія та синтаксис. Граматичне значення, форма та категорія.

Основні поняття теми: граматики, граматична категорія, морфологія, синтаксис, артикль, означений артикль, неозначений артикль, нульовий артикль.

Два основних значення терміну "граматика": онтологічне та гносеологічне. Трактують поняття "граматика" як теорії; місце граматики, як вчення про граматичну будову мови, в загальній теорії мови. Місце граматики, як науки, в системі лінгвістичної підготовки майбутнього вчителя: опора на інші теоретичні курси та на курс практичної граматики. Співвідношення поняття "граматична будова мови" з поняттям "рівень мови", співвідношення морфології та синтаксису. Співвідношення граматики як будови мови з іншими сторонами та аспектами мовної системи; взаємозв'язок та взаємодія граматики і лексики, синхронна та діяхронна граматики. Основні короткі відомості з історії розвитку наукової граматики німецької мови. Сучасні напрямки у вітчизняній та зарубіжній граматичній теорії: функціональна граматики; граматики, орієнтована на зміст; структурна граматики; комунікативна граматики; граматики тексту. Основні поняття та загальні питання граматичної теорії. Граматичне значення: його характер та його відмінність від лексичного значення. Граматична форма, синтетичні та аналітичні форми. Граматична категорія, її характеристика; морфологічні та синтаксичні категорії. Опозиція як спосіб буття граматичної категорії; бінарні та багаточленні опозиції. Транспозиція як нейтралізація опозицій; роль внутрішнього та зовнішнього контексту. Парадигма як засіб організації граматичної категорії; мікропарадигма та макропарадигма; поняття дефектності парадигми, причини дефектності парадигми. Поняття моделі і оригіналу; зв'язок граматичної моделі з лексикою. Граматична багатозначність, синонімія, омонімія. Проблема варіативності в граматиці. Загальні відомості з методики граматичного аналізу: трансформаційний, дистрибутивний, компонентний аналіз.

Граматичні форми слів. Морфологічний склад слів. Частини мови.

Основні поняття теми: частина мови, граматична форма, повнозначні частини мови, службові частини мови.

Предмет морфології: морфологія як вчення про граматичний аспект слова, будова форм слова, словоформи, граматичні класи слів (частини мови), їх граматичні категорії і парадигми. Морфологія як техніка синтаксису. Морфеміка як вчення про компоненти форми слова, які мають граматичне значення. Поняття морфеми, види морфем (лексична, словотворча, граматична); морф і аморф; морфологічний "нуль", пустий морф; морфологічна будова форми слова в німецькій мові. Загальні питання: поняття частини мови, її дефініція; ознаки частини мови; ознаки автосемантичних і синсемантичних слів; принципи формування граматичних класів слів (семантичний, морфологічний, синтаксичний, позиційний, комплексний). Дискусійні питання теорії класів слів; причини розбіжностей між різними класифікаціями. Класифікація частин мови в різних сучасних граматиках німецької мови. Принцип поля в організації граматичних класів

слів: ознаки центральних та периферійних слів. Взаємоперехід елементів класів слів як прояв синхронічної динаміки. Роль субстантивації в німецькій мові. Граматична омонімія частин мови.

Дієслово. Граматичні категорії дієслів. Вербальна категорія часу дієслів. Категорія модальності та категорія *genera verbi*.

Основні поняття теми: дієслово, стандартне дієслово, нестандартне дієслово, модальність, презенс, перфект, імперфект, плюсквамперфект, футурум, активний стан дієслова, пасивний стан дієслова, статив, поле пасивності.

Загальна характеристика дієслова як граматичного класу слів: місце в системі класів слів, функції в реченні. Принципи класифікації дієслів. Морфологічна класифікація: стандартні (слабкі) і нестандартні (всі інші); співвідношення стандартних і нестандартних дієслів; різні принципи субкласифікації сильних дієслів сучасної німецької мови. Семантично-функціональна класифікація: дієслова із значенням діяльності, процесу, стану та їх субкласифікація; дієслова повнозначні, допоміжні, функціональні, копулятивні, модальні дієслова. Синтаксична класифікація дієслів: суб'єктні та об'єктні, транзитивні й інтранзитивні; нові синтаксичні класифікації, пов'язані з теорією валентності. Класифікація дієслів за характером дії; відсутність граматичної категорії виду в німецькій мові; поняття аспекту дієслова. Категорія репрезентації: особові й неособові форми дієслова; місце неособових форм у системі класів слів. Неособові (іменні) форми дієслова: інфінітив, його види, дієслівні та іменні ознаки, функції, субстантивація інфінітива; дієприкметники (партицип I; партицип II), дієслівні й іменні особливості, функції, лексичні обмеження дієприкметників у ролі означень, ад'єктивація та субстантивація дієприкметників. Категорія часу. Значення категорії часу, її співвідношення з понятійною категорією часу; абсолютне й відносне значення часу. Форми вираження часових значень. Опозиції в системі часових форм. Транспозиції часових форм; контекстуальні та системні синоніми форм часу; багатозначність форм; функції часових форм. Граматична категорія стану. Сучасні інтерпретації категорії стану. Значення та форми категорії: актив, пасив з дієсловом *werden*, статив (дієслово *sein* та партицип II), рефлексив. Значення категорії стану як синтаксичної конверсії трансформації. Тричленний, двочленний пасив, безсуб'єктна форма. Співвідношення агенсу і пацієнсу та синтаксичних суб'єкта та об'єкта. Лексична база категорії стану: дефектність парадигми та її причини. Тлумачення проблеми стативу. Поле пасивності. Граматичні категорії особи та числа: їх значення і форми; структура категорії особи та числа; склад парадигм. Лексична обмеженість категорії особи, її причини; дефектність парадигм та багатозначність дієслова. Взаємозв'язок та взаємодія граматичних категорій дієслова. Граматична категорія способу, її місце в полі модальності. Опозитивна структура категорії способу, значення форм способу. Транспозиція членів опозитивного відношення; випадки нейтралізації опозиції. Характеристика трьох членів категорії способу:

індикатив, кон'юктив I (презентні форми) і кон'юктив II (претеритальні форми), їх значення та сфери вживання; імператив, його парадигма, функціонування, конкурентні форми, лексичні обмеження імперативу.

Іменник. Артикль. Їх граматичні категорії.

Основні поняття теми: іменник, відмінок, число, артикль, субстантивація.

Загальна характеристика іменника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі частин мови, функції в реченні. Класифікація іменників за субкатегоріальними значеннями та її граматична характеристика. Морфологічне й синтаксичне значення субкласів іменників. Категорії іменника. Суто граматичні категорії відмінювання іменника: категорія числа та категорія відмінку. Число: сутність; значення; форми вираження; опозиція та можливості транспозиції її протичленів; лексична база категорії числа, причини лексичних обмежень; вмотивовані та невмотивовані обмеження. Категорія відмінку: її значення та структура; синонімія відмінків; синтаксичне значення та функції відмінків; проблема типів відмінювання іменників. Зв'язок категорії числа й відмінку. Класифікаційна ознака іменника - категорія граматичного роду: її структура, формальні показники, граматичне значення; семантична вмотивованість (невмотивованість) граматичного роду; значення роду для відмінювання іменників; стилістичне використання граматичного роду. Категорія означеності /неозначеності: значення категорії та артикль як засіб вираження категорії означеності/неозначеності; інші засоби вираження означеності /неозначеності. Слова з функціями артикля. Індивідуалізуюче та генералізуюче значення іменника.

Прикметник. Семантично-структурні класи та категорії прикметників.

Основні поняття теми: прикметник, відмінок, ступінь порівняння прикметника.

Загальна характеристика прикметника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі класів слів, функції в реченні. Семантико-структурні класи прикметника (якісні та відносні) і їх субкласи. Синтаксична класифікація прикметника. Проблема короткої та повної форми. Граматичні категорії прикметника. Категорія ступенів порівняння як спеціальна граматична категорія прикметника; її семантика і структура; лексична база; способи утворення порівняльного та вищого ступеню; абсолютне та відносне вживання про протичленів опозиції категорії ступенів порівняння; їх транспозиція. Категорії числа і відмінку прикметників у порівнянні з граматичними категоріями іменника; функції закінчень; рід прикметників; типи відмінювання прикметників. Загальна характеристика прикметника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі класів слів, функції в реченні. Семантико-структурні класи прикметника (якісні та відносні) і їх субкласи. Синтаксична класифікація прикметника. Проблема короткої та повної форми. Граматичні категорії прикметника. Категорія ступенів порівняння як спеціальна граматична категорія прикметника; її семантика і структура; лексична база; способи

утворення порівняльного та вищого ступеню; абсолютне та відносне вживання протичленів опозиції категорії ступенів порівняння; їх транспозиція. Категорії числа і відмінку прикметників у порівнянні з граматичними категоріями іменника; функції закінчень; рід прикметників; типи відмінювання прикметників.

Змістовий модуль 2.

Предмет синтаксису.

Основні поняття теми: синтаксис, окличне речення, розповідне речення, питальне речення, складносурядне речення, складнопідрядне речення.

Синтаксис як вчення про словоформу в потоці мовлення, словосполучення, речення, надфразу єдність, граматичні особливості тексту. Речення як основна одиниця синтаксису. Поняття синтаксичної парадигми. Поняття синтаксичного зв'язку та його види; сфери функціонування предикативних відношень підрядності, сурядності. Синтаксичні граматичні категорії, їх види і співвідношення з морфологічними граматичними категоріями. Речення як номінативно-комунікативна одиниця - головна одиниця синтаксису; номінативний, комунікативний і прагматичний аспект речення; семантична структура речення як сукупність номінативного значення та окремих комунікативно-прагматичних категорій речення; речення та мовленнєвий акт; прямі й непрямі мовленнєві акти; співвідношення понять "речення" і "висловлювання"; співвідношення словосполучення, речення, надфразної єдності. Предикативність як основна ознака речення; різні тлумачення речення; вербоцентрична та суб'єктно-предикатна концепція речення; категорії речення: модальність, темпоральність, аффірмативність, негативність; двоскладове, односкладове та фразеологізоване речення; головні ознаки німецького речення. Моделювання речення: поняття моделі речення; моделювання на основі вербоцентричної та суб'єктно-предикатної теорії речення; моделі формально-морфологічні та семантичні; відношення між цими моделями; вплив субкатегоріальної семантики слів на реалізацію моделі речення. Парадигма у синтаксисі: поняття синтаксичної парадигми; парадигма простого речення.

Проблематика визначення речень.

Основні поняття теми: синтаксис, окличне речення, розповідне речення, питальне речення, складносурядне речення, складнопідрядне речення.

Класифікація простих речень за різними критеріями: розповідні, питальні, наказові, окличні; нейтральні та емоційно забарвлені; поширені та непоширені; повні і неповні; дієслівні та іменні; особові, загально-особові, неозначено-особові, безособові; стверджувальні та заперечні; засоби вираження заперечення - явні та латентні. Складне речення як цілісна семантико-синтаксична одиниця; синтаксичний статус конститuentів складного речення; поняття цілісного та елементарного речення. Види складного речення: складносурядне та складнопідрядне; синтаксичні зв'язки між конститuentами складних речень. Складносурядне речення (паратаксис):

складносурядні речення і послідовність простих речень, їх різниця; роль інтонації та пунктуації в оформленні складносурядного речення; семантика відношень між елементарними реченнями в складносурядному комплексі; семантичні типи складносурядних речень і засоби їх зв'язку; порядок слів. Складнопідрядне речення (гіпотаксис). Особливості синтаксичного зв'язку між головними та підрядними реченнями; автосемантів та синсемантів (формальна і семантична); головної і підрядної частини речення; ознаки підрядного речення; засоби зв'язку між елементарними реченнями; кореляти; традиційна класифікація підрядних речень за різними критеріями: за місцем підрядної частини по відношенню до головної; за засобом зв'язку; за семантикою та синтаксичною функцією. Моделювання складнопідрядних речень. Полісемія та синонімія підрядних сполучників. Прагматика складнопідрядного речення. Багатоланкове речення. Складносурядне речення, що містить підрядність; різні види комбінування паратаксису і гіпотаксису; різновиди ускладнених видів підрядності.

Порядок слів у німецькому реченні. Рамкова конструкція.

Основні поняття теми: порядок слів, прямий порядок слів, інвертований порядок слів.

Традиційна теорія членів речення: головні і другорядні члени речення; зв'язок між ними; опозиції членів речення; морфологічна характеристика та концепція польової структури другорядних членів речення; дискусійні питання теорії членів речення; недосконалість аналізу за членами речення. Порядок розташування елементів німецького речення (слів та словоформ): структура, семантична та комунікативна вмотивованість; топологічні схеми німецького дієслівного речення та їх функції; рамкова конструкція в реченні, інфінітивному звороті та в групі іменника: повна й неповна рамка, відсутність рамки; структурні та семантико-стилістичні причини порушення рамкової конструкції; ізоляції члена речення.

Плани практичних занять

Практичні заняття 1-2. Повнозначні частини мови: дієслово.

План:

1. Тренувальні вправи з теми «Означений артикль».
2. Тренувальні вправи з теми «Неозначений артикль».
3. Тренувальні вправи з теми «Нульовий артикль».

Література: основна –1,3,6; додаткова –1,2,3.

Практичні заняття 3-4. Класифікація часових форм дієслів.

План:

1. Тренувальні вправи з теми «Теперішній час дієслів».
2. Тренувальні вправи з теми «Минулий час дієслів».
3. Тренувальні вправи з теми «Давньоминулий час дієслів».
4. Тренувальні вправи з теми «Майбутній час дієслів».
5. Тренувальні вправи з теми «Пасивний стан дієслів».

6. Тренувальні вправи з теми «Умовний спосіб дієслів».
Література: основна –2,5,6; додаткова –1,2,3.

Практичні заняття 5-6. Повнозначні частини мови: іменник, прикметник.

План:

1. Тренувальні вправи з теми «Іменник».
2. Тренувальні вправи з теми «Прикметник».
3. Тренувальні вправи з теми «Числівник».
4. Тренувальні вправи з теми «Прислівник».
5. Тренувальні вправи з теми «Займенник».

Література: основна – 1,4,6; додаткова –1,2,3.

Практичні заняття 7-8. Службові частини мови.

План:

1. Тренувальні вправи з теми «Частка»
2. Тренувальні вправи з теми «Сполучник».
3. Тренувальні вправи з теми «Прийменник»

Література: основна –4,5,6; додаткова –1,2,3.

Практичні заняття 9-10.Субординовані та координовані сполучники.

План:

1. Тренувальні вправи з теми «Просте речення. Порядок слів».
2. Тренувальні вправи з теми «Складносурядне речення».
3. Тренувальні вправи з теми «Складнопірядне речення».

Література: основна –1,5,6; додаткова –1,2,3.

Практичні заняття 11-12. Складносурядний та складнопірядний типи зв'язку у реченні.

План:

1. Тренувальні вправи з теми «Складносурядне речення».
2. Тренувальні вправи з теми «Складнопірядне речення».

Література: основна –3,5,6; додаткова –1,2,3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль 1	Модуль 2

		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	6	6
Відвідування практичних занять	1	6	6	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	12	60	12	60
Виконання модульної роботи	25	2	50	1	25
Виконання ІНДЗ (творча робота)	15	1	15		
Разом	-	-	197	-	157
Максимальна кількість балів: 354					
Розрахунок коефіцієнта: 5.9					

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

Студентам у межах курсу пропонується самостійно скласти **термінологічний глосарій** та вивчити його напам'ять. Кількість термінів до 300 слів.

Вимоги до термінологічного глосарію:

- терміни подавати у алфавітному порядку;
- розподілити терміни у відповідності із темами, що вивчаються;
- позначати артикль та множину іменників;
- зазначити переклад терміну українською мовою в дужках;
- тлумачення терміну зазначити німецькою мовою.

Карта самостійної роботи

№ з/п	Вид діяльності	Кількість годин
1	Вивчення термінологічного мінімуму та складання глосарію до лекцій 1-3	4
2	Вивчення термінологічного мінімуму та складання глосарію до лекцій 4-5	4
3	Вивчення термінологічного мінімуму та складання глосарію до лекцій 6-7	4
4.	Підготовка <i>презентації глосарію</i> з використанням смарт-дошки (обсяг презентації – 15-20 слайдів)	6
	Разом 60 балів	18 год.

Самостійна робота студентів також передбачає підготовку до практичних занять, а саме, вивчення теоретичного мінімуму за таким планом:

Thema 1

1. Erzählen Sie über den Ursprung und die Vieldeutigkeit des Fachwortes "Grammatik".
2. Präsentieren Sie die Bedeutungen des Terminus „Grammatik“.
3. Formulieren Sie die Aufgaben der theoretischen Grammatik.
4. Was gehört zu den Teildisziplinen der theoretischen Grammatik?
5. Was gehört zu den Bereich der Morphologie?
6. Was gilt als zentrale Einheit der Syntax?
7. Warum ist die Grammatik kein geschlossenes System? Mit welchen Bereichen ist sie eng verbunden?
8. Was bedeutet der Begriff „die grammatische Kategorie“?
9. Wozu dient die grammatische Bedeutung?
10. Beschreiben Sie die Arten von grammatischen Kategorien!
11. W.G. Admoni teilt die grammatischen Kategorien in drei Gruppen ein. Präsentieren Sie diese Gruppen.
12. Was versteht man unter dem Begriff „Paradigma“?
13. Zu der inneren Flexion gehören: a) der Umlaut; b) die Brechung (Vokalhebung, Tonerhöhung), c) der Ablaut, d) der Konsonantenwechsel. Erklären Sie diese Begriffe!
14. Zu der äußeren Flexion gehören: a) Präfixe; b) Suffixe; c) Flexionen. Erklären Sie diese Begriffe!
15. Erklären Sie folgende Definitionen: Morphem, Wortwurzel, Affixe!
16. Was gehört zu den analytischen grammatischen Formen?
17. Beschreiben Sie die Wortart als Begriff!
18. Was wissen Sie über die Entwicklung der Wortartentheorie und die Einteilungsprinzipien?
19. Beschreiben Sie die aktuellen Prinzipien der Ausgliederung der Wortklassen: das morphologische Prinzip.
20. Beschreiben Sie die aktuellen Prinzipien der Ausgliederung der Wortklassen: das semantische

Prinzip.

21. Beschreiben Sie die aktuellen Prinzipien der Ausgliederung der Wortklassen: das syntaktische Prinzip.
22. Beschreiben Sie die aktuellen Prinzipien der Ausgliederung der Wortklassen: das komplexe Prinzip.
23. Präsentieren Sie den Bestand der Wortarten im Deutschen und der Wortartwechsel (Konversion).
24. Präsentieren Sie die Wortarten nach DUDEN-Grammatik (1995).
25. Präsentieren Sie die Wortarten nach dem grammatischen Informationssystem des Instituts für deutsche Sprache (IDS), Universität Mannheim.
26. Was verstehen Sie unter dem Begriff „Wortartwechsel (Konversion)“?

Thema 2-3

1. Geben Sie die Semantische Klassifikation der Verben wieder!
2. Erklären Sie die Definitionen: Vollverben, Funktionsverben, Modalverben, Kopula, Hilfsverben.
3. Geben Sie die Syntaktische Klassifikation der Verben wieder!
4. Erklären Sie den Begriff der Valenz.
5. Erklären Sie die Definitionen: absolute Verben, relative Verben, reflexive Verben, teilreflexive Verben, reziproke Verben, teilreziproke Verben, transitiven und intransitiven Verben.
6. Erklären Sie die Definitionen: persönliche und unpersönliche Verben.
7. Erklären Sie die Definitionen: Funktionsverben.
8. Präsentieren Sie die morphologische Klassifikation der Verben im allgemeinen Sinn!
9. Erklären Sie die Definitionen: schwache Verben, starke Verben, Verben mit dem Präsensumlaut, Präterito-Präsentia, unregelmäßige Verben.
10. Was verstehen Sie unter dem Begriff „die Nominalformen (Verbum infinitum)“?
11. Erklären Sie die Besonderheiten der Bildung und des Gebrauchs von Infinitiven und Partizipien!
12. Beschreiben Sie die Besonderheiten der Bildung der Verbformen: schwachen, starken Verben, Modalverben, trennbare und untrennbare Verben.

Thema 4

1. Erklären Sie die Bedeutung der grammatischen Kategorie der Zeit.
2. Beschreiben Sie die Oppositionsverhältnisse im Tempussystem.
3. Definieren Sie die Zeitbedeutungen und ihre Ausdrucksmittel.
4. Wie bildet man und gebraucht man Präsens im Deutschen?
5. Wie bildet man und gebraucht man Imperfekt im Deutschen?
6. Wie bildet man und gebraucht man Perfekt im Deutschen?
7. Wie bildet man und gebraucht man Plusquamperfekt im Deutschen?
8. Wie bildet man und gebraucht man Futur I und Futur II im Deutschen?
9. Präsentieren Sie Grammatische Kategorie des Modus.
10. Beschreiben Sie die Oppositionsverhältnisse im System der Modi.
11. Beschreiben Sie die Besonderheiten des Gebrauchs von Indikativ.
12. Beschreiben Sie die Besonderheiten des Gebrauchs von Konjunktiv I.
13. Was wissen Sie über den Konjunktiv II als Ausdrucksform irrealen Geschehens?
14. Was wissen Sie über den Konjunktiv I der berichteten Rede?
15. Stellen Sie Modi und das Modalfeld dar!
16. Was wissen Sie über die grammatische Kategorie des Genus?
17. Beschreiben Sie Oppositionsverhältnisse zwischen Aktiv und Passiv.
18. Präsentieren Sie die Arten des Passivs und ihr Gebrauch.
19. Was wissen Sie über das Passivfeld?

Thema 5

1. Präsentieren Sie die allgemeine Klassifikation der Tempora im Deutschen!
2. Stellen Sie die Bildung und Besonderheiten des Gebrauchs von Präsens dar! Bringen Sie dazu Beispiele.
3. Stellen Sie die Bildung und Besonderheiten des Gebrauchs von Präteritum dar! Bringen Sie dazu Beispiele.
4. Stellen Sie die Bildung und Besonderheiten des Gebrauchs von Perfekt dar! Bringen Sie dazu Beispiele.
5. Stellen Sie die Bildung und Besonderheiten des Gebrauchs von Plusquamperfekt dar! Bringen Sie dazu Beispiele.
6. Stellen Sie die Bildung und Besonderheiten des Gebrauchs von Futur dar! Bringen Sie dazu

Beispiele.

7. Was wissen Sie über Zeitenfolge im Deutschen?
8. Was wissen Sie zum Thema „Genus im Deutschen“?
9. Was wissen Sie zum Thema „Modus im Deutschen“?
10. Imperativ. Erklären Sie den praktischen Gebrauch. Bilden Sie Beispiele!
11. Infinitiv. Erklären Sie den praktischen Gebrauch. Bilden Sie Beispiele!
12. Partizip. Erklären Sie den praktischen Gebrauch. Bilden Sie Beispiele!

Thema 6-7

1. Geben Sie die allgemeine Information über Substantiv im Deutschen.
2. Beschreiben Sie semantisch-strukturelle Klassen der Substantive nach E.I. Schendels (Konkreta und Abstrakta).
3. Was wissen Sie über die Kategorie des Genus (grammatischen Geschlechts) des Substantivs?
4. Erzählen Sie über das grammatische Geschlecht bei Lebewesen und Nichtlebewesen.
5. Erzählen Sie über das grammatische Geschlecht Substantivierung und Zusammensetzung und Schwankungen im grammatischen Geschlecht.
6. Berichten Sie über die Kategorie des Numerus des Substantivs.
7. Was wissen Sie über die Abhängigkeit der Zahl von der lexikalischen Bedeutung?
8. Was zählt man zu den Singulariatantum und zu den Pluraliatantum?
9. Berichten Sie über die Kategorie des Kasus.
10. Was wissen Sie über besondere Fälle der Deklination?
11. Präsentieren Sie die Besonderheiten der Kategorie der Bestimmtheit und der Unbestimmtheit.
12. Was wissen Sie über Bedeutungsgruppen des Substantivs.
13. Erklären Sie die Benutzung des Genus des Substantivs nach der Bedeutung.
14. Erklären Sie die Benutzung des Genus des Substantivs nach der Form.
15. Was wissen Sie über das schwankende Genus?
16. Erklären Sie die Benutzung des Numerus (Singular).
17. Erklären Sie die Benutzung des Numerus (Plural).
18. Erklären Sie die Besonderheiten des Gebrauchs der Deklination der Substantive: starke Deklination.
19. Erklären Sie die Besonderheiten des Gebrauchs der Deklination der Substantive: schwache Deklination.
20. Erklären Sie die Besonderheiten des Gebrauchs der Deklination der Substantive: weibliche Deklination und Deklination im Plural.
21. Erklären Sie die Besonderheiten des Gebrauchs der Deklination der Substantive: Deklination der Personennamen.
22. Erklären Sie die Besonderheiten des Gebrauchs der Deklination der Substantive: Deklination der geographischen Namen.
23. Erklären Sie die Hauptfunktionen, Deklination und Gebrauch des Artikels im Deutschen: bestimmter Artikel.
24. Erklären Sie die Hauptfunktionen, Deklination und Gebrauch des Artikels im Deutschen: unbestimmter Artikel.
25. Erklären Sie die Hauptfunktionen, Deklination und Gebrauch des Artikels im Deutschen: Nullartikel.
26. Erklären Sie die Hauptfunktionen, Deklination und Gebrauch des Artikels im Deutschen: Verschmelzung des Artikels mit der Präposition.

Thema 8

1. Geben Sie allgemeine Charakteristik des Adjektivs als Wortart wieder!
2. Berichten Sie über absolute grammatische Kategorie der Steigerung.
3. Erklären Sie die Bedeutung der Komparationsstufen: Komparativ und Superlativ.
4. Warum die grammatische Kategorie der Kasus, Zahl, Genus haben relativen Charakter?
5. Berichten Sie über die Deklinationsarten des Adjektivs: die schwache (oder nominale) Deklination.
6. Berichten Sie über die Deklinationsarten des Adjektivs: die starke (oder pronominale) Deklination.
7. Berichten Sie über die Deklinationsarten des Adjektivs: Adjektive, die nicht deklinierbar sind.
8. Berichten Sie über die Deklinationsarten des Adjektivs: Einzelne Fälle der Deklination.
9. Geben Sie die strukturell-semantische Klassifikation der Adjektive wieder.

10. Beschreiben Sie die syntaktische Funktionen des Adjektivs.
11. Was wissen Sie über die Substantivierung der Adjektive?

Thema 9

1. Berichten Sie über das Adverb (allgemeine Information).
2. Präsentieren Sie die Klassifikation des Adverbs: die Lokaldaverbien.
3. Präsentieren Sie die Klassifikation des Adverbs: die Temporaladverbien.
4. Präsentieren Sie die Klassifikation des Adverbs: die Modaladverbien.
5. Präsentieren Sie die Klassifikation des Adverbs: die Kausal- und Pronominaladverbien.
6. Berichten Sie allgemeine Information über das Pronomen.
7. Was wissen Sie über die Benutzung der Personalpronomen im Deutschen?
8. Was wissen Sie über die Benutzung der Possessivpronomen im Deutschen?
9. Was wissen Sie über die Benutzung der Reflexivpronomen im Deutschen?
10. Was wissen Sie über die Benutzung der Reziprokpronomen im Deutschen?
11. Was wissen Sie über die Benutzung der Interrogativpronomen im Deutschen?
12. Was wissen Sie über die Benutzung der Indefinitpronomen im Deutschen?
13. Was wissen Sie über die Benutzung der Relativpronomen im Deutschen?
14. Was wissen Sie über die Benutzung des Pronomen „es“ im Deutschen?
15. Berichten Sie die allgemeine Information über das Zahlwort im Deutschen!
16. Präsentieren Sie den Gebrauch der Kardinalzahlen im Deutschen.
17. Präsentieren Sie den Gebrauch der Ordinalzahlen im Deutschen.
18. Präsentieren Sie den Gebrauch der Bruchzahlen im Deutschen.
19. Präsentieren Sie den Gebrauch der Gattungszahlen im Deutschen.
20. Präsentieren Sie den Gebrauch der Vervielfältigungszahlen und Einteilungszahlen im Deutschen.

Thema 10

1. Berichten Sie über die Präposition (allgemeine Information).
2. Präsentieren Sie die Klassifikation der Präpositionen nach einem Kasus!
3. Berichten Sie über die semantische Gliederung der Präpositionen.
4. Berichten Sie über die Konjunktion (allgemeine Information).
5. Was wissen Sie über die koordinierenden Konjunktionen?
6. Was wissen Sie über die subordinierenden Konjunktionen?
7. Berichten Sie über die Negation (allgemeine Information).
8. Berichten Sie über die Modalpartikel und Gradpartikel im Deutschen.
9. Berichten Sie über die Interjektion (allgemeine Information).

Thema 11

1. Berichten Sie über die Grundeinheiten der Syntax.
2. Berichten über die Arten der Wortverbindung im Deutschen.
3. Was wissen Sie über den Satz als relative, kommunikative und grammatische Einheit?
4. Präsentieren Sie die grammatische Kategorien der Satzebene.
5. Auf welche Weise klassifiziert man die einfachen Sätze? Berichten Sie über Zweigliedrigkeit.
6. Welche Arten der Sätze nach der Redeabsicht wissen Sie?
7. Berichten Sie über die kommunikative Gliederung der Sätze.
8. Beschreiben Sie die Funktionen der Wortstellung im Satz.
9. Welche Bedeutung und Funktionen hat Subjekt im deutschen Satz?
10. Welche Bedeutung und Funktionen hat Prädikat im deutschen Satz?
11. Geben Sie die allgemeine Information über den komplexen Satz im Deutschen.
12. Erklären Sie die Definitionen: „Parataxe“, „Hypotaxe“.
13. Präsentieren Sie die Definition „Der Text“ und Texttheorien.
14. Welche Mittel dienen zur Satzverflechtung im Text?
15. Was wissen Sie über das inhaltliche Gliedern des Textes?

Thema 12

1. Berichten Sie über den Gegenstand der Syntax.
2. Geben Sie die Klassifikation der Satzarten im Deutschen.
3. Berichten Sie über die Satzformen des deutschen einfachen Satzes: Subjekt.
4. Berichten Sie über die Satzformen des deutschen einfachen Satzes: Prädikat.
5. Berichten Sie über die Satzformen des deutschen einfachen Satzes: Objekt.

6. Berichten Sie über die Satzformen des deutschen einfachen Satzes: Adverbialbestimmung.
7. Berichten Sie über die Satzformen des deutschen einfachen Satzes: Attribut.
8. Was wissen Sie über die Stellung der nominalen und pronominalen Satzglieder?
9. Was wissen Sie über den Prozess der Satzverbindung im zusammengesetzten Satz?
10. Was wissen Sie über den Prozess der Satzstellung im zusammengesetzten Satz?
11. Erklären Sie die Definition: „Satzgefüge“.
12. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Subjektsatz.
13. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Objektsatz.
14. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Attributsatz.
15. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Relativsatz.
16. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Temporalsatz.
17. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Kausalsatz.
18. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Konditionalsatz.
19. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Konsekutivsatz.
20. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Konzessivsatz.
21. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Finalsatz.
22. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Modalsatz.
23. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Vergleichssatz.
24. Geben Sie die Information über die Einteilung der Nebensätze: Adversativsatz.

За кожную опрацьовану тему із поданого переліку студенту зараховується 5 балів. Загальна кількість балів за 12 тем становитиме 60 балів.

Зокрема програмою передбачено творчу роботу (підготовка реферату та його прилюдний захист з використанням смарт-дошки, обсяг презентації – 10-15 слайдів, обсяг реферату – 10 сторінок із титульною сторінкою, планом, основним змістом та списком використаних джерел)

Орієнтовна тематика:

1. Артикль. Форми, функції та вживання в німецькій мові. Artikel. Formen, Funktionen und Gebrauch im Deutschen.
2. Іменник. Відміни іменників. Deklinationen der Substantive.
3. Іменник. Рід іменників. Substantiv. Das Geschlecht der Substantive. Множина іменників. Substantiv. Pluralbildung der Substantive.
4. Прикметник. Відмінювання прикметників. Adjektiv. Deklinationen der Adjektive. Ступені порівняння прикметників. Komparation der Adjektive im Deutschen.
5. Займенник. Види та відмінювання займенників. Pronomen. Typen und Deklinieren der Pronomen.
6. Прийменник. Види прийменників. Präpositionen. Typen der Präpositionen.
7. Числівник. Класифікація та вживання числівників німецької мови. Zahlwort in der deutschen Sprache. Klassifikation und Gebrauch.
8. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників німецької мови. Adverb in der deutschen Sprache. Klassifikation und Gebrauch.
9. Система часових форм дієслова. Das System der Zeitformen im Deutschen: Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I.
10. Форми та вживання дієслів німецької мови у пасивному стані. Formen und Gebrauch der Passivkonstruktionen im Deutschen.

11. Номінальні форми дієслів. Інфінітивні конструкції німецької мови. Die Nominalformen des Verbs. Benutzung der Infinitivformen in der deutschen Sprache.
12. Номінальні форми дієслів. Вживання дієприкметників та дієприслівників у німецькій мові. Die Nominalformen des Verbs. Verwendung der Partizipien im Deutschen.
13. Умовний спосіб дієслів першої сфери використання. Творення та вживання. Konjunktiv I. Formen und Benutzung in der deutschen Sprache.
14. Умовний спосіб дієслів другої сфери використання. Творення та вживання. Konjunktiv II. Formen und Benutzung in der deutschen Sprache.
15. Просте речення. Типи речень. Порядок слів у простому реченні. Der einfache Satz: Aussagesatz, Fragesatz, Aufforderungssatz. Stellung der Nebenglieder des Satzes.
16. Неозначено-особові та безособові речення. Die unbestimmt-persönlichen Sätze mit dem Pronomen man und die unpersönlichen Sätze.
17. Складне речення. Складносурядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzreihe. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache.
18. Складне речення. Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Objektsatz, Kausalsatz, Temporalsatz.
19. Складне речення. Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Finalsatz, Attributsatz, Bedingungssatz.
20. Складне речення. Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Konzessivsatz, Vergleichssatz, Konsekutivsatz.

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану презентації	1
2.	Мовна правильність оформлення презентації	1
3.	Інформативність викладеного матеріалу	2
4.	Представлення на другому слайді 15 нових слів з перекладом	1
5.	Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації	2

6.	Використання нової лексики при усному представленні презентації	2
7.	Наявність завдань для аудиторії	2
8.	Наявність ілюстрацій, фото тощо	2
9.	Орфоепічна та орфографічна грамотність	1
10.	Використання в презентації аудіофайлів	1
Разом		15 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

За планом передбачено написання трьох модульних контрольних робіт, з них:

МК 1. Тестування (25 запитань, кожна правильна відповідь оцінюється у один бал). Зразок тестового завдання:

<p>1. Was für Disziplin untersucht die Gestaltveränderung der Wörter, die Flexionsformen (Konjugation und Deklination) und die Wortarten?</p> <p>a) Syntax b) Morphologie c) Lexikologie d) Stilistik</p> <p>2. Wie verwendet im Satz das Verb?</p> <p>a) als Prädikat b) als Subjekt c) als Adverbialbestimmung d) als Objekt</p> <p>3. Welche Wortarten sind nicht flektierbar, nur manche werden gesteigert?</p> <p>a) Adjektiv b) Substantiv c) Numeralie d) Adverb</p> <p>4. Was für ein Wortart bedeutet Empfindungen, Gefühle, Stellungnahmen?</p> <p>a) Interjektion b) Verb c) Partikel d) Artikel</p> <p>5. Was für ein Wortart bedeutet Verhältnisse, Beziehungen ?</p> <p>a) Partikel b) Artikel c) Präposition d) Verb</p>
---

6. Was für ein Wortart modifiziert die Bedeutung einer Aussage ?

- a) Partikel
- b) Artikel
- c) Präposition
- d) Verb

7. Was für ein Wortart stellt Verbindung, Einleitung, Unterordnung dar?

- a) Partikel
- b) Zahlwort
- c) Konjunktion
- d) Adverb

8. Was bezeichnet das Verb?

- a) Tätigkeiten
- b) Zustände
- c) Beziehungen
- d) Vorgänge

9. Wie heißen flektierte oder konjugierte (gebeugte) Verbformen ?

- a) Infinitive
- b) Partizipien
- c) Infinite Verbformen
- d) Finite Verbformen

10. Nennen Sie alle Kategorien des Verbs!

- a) Person
- b) Zahl
- c) Kasus
- d) Zeit
- e) Komparation
- f) Genus
- g) Modus

11. Welche Verben ändern den Stammvokal nicht?

- a) starke
- b) schwache
- c) gemischte
- d) weibliche

12. Wie heißen die Verben, die den Inhalt eines anderen Verbs näher bestimmen?

- a) Reziproke
- b) Hilfsverben
- c) Modalverben
- d) Reflexivverben

13. Welche Verben bilden ihr Präteritum nicht durch Anhängen von -te an den Stamm, sondern durch Stammvokalwechsel?

- a) Starke
- b) Schwache
- c) Hilfsverben
- d) Vollverben

14. Nennen Sie die untrennbare Präfixe!

- a) auf-, in-, zu-, zurück-, von-, ein-
- b) über-, unter-, mit-, durch-, um-, los-
- d) be-, ge-, er-, zer-, ver-, emp-, ent-, miss-

15. Wie heissen die Verben, die eine lexikalische Bedeutung haben und alleine das Prädikat bilden können?

- a) Hilfsverben
- b) Persönliche
- c) Vollverben
- d) Unpersönliche

16. Welche Verben werden zur Bildung der Zeitformen, zum Ausdruck der Modalität sowie des Genus des Verbs, des Passives, verwendet?

- a) Hilfsverben
- b) Persönliche
- c) Vollverben
- d) Unpersönliche

17. Welche Verben nennt man die Verben, die in allen drei Personen gebraucht werden können?

- a) Hilfsverben
- b) Persönliche
- c) Vollverben
- d) Unpersönliche

18. Welche Verben nennt man die Verben, die im Allgemeinen mit es verbunden werden?

- a) Hilfsverben
- b) Persönliche
- c) Vollverben
- d) Unpersönliche

19. Welche Verben sind solche, bei denen die Person, die vom Objekt bezeichnet wird, identisch ist mit der Person des Subjekts?

- a) Reflexive
- b) Reziproke
- c) Transitive
- d) Intransitive

20. Welche Verben sind solche, bei denen ein Wechselverhältnis zwischen A und B ausgedrückt wird?

- a) Reziproke
- b) Reflexive
- c) Intransitive
- d) Transitive

21. Welche Verben sind solche, bei denen ein Akkusativobjekt stehen kann, das im Passiv zum Subjekt wird?

- a) Reflexive
- b) Transitive
- c) Reziproke
- d) Intransitive

22. Welche Verben sind solche, die entweder keine weitere Ergänzung – außer dem Subjekt – bei sich haben (absolute Verben), als auch solche, die noch mindestens eine weitere Ergänzung benötigen, damit der Satz grammatisch korrekt ist (relative Verben).

- a) Reziproke
- b) Transitive
- c) Reflexive
- d) Intransitive

23. Welche Verben bezeichnen eine Veränderung, die sich am Subjekt vollzieht, einen Prozess,

einen Vorgang, einen Ablauf, den das Subjekt an sich selbst erfährt?

- a) Zustandverben
- b) Vorgangsverben
- c) Tätigkeitsverben
- d) Aktionsarten

24. Welche Verben werden ein Zustand, ein Bestehen, ein Sein, ein Beharren, eine Lage, etwas Bleibendes, etwas sich nicht Veränderndes bezeichnet?

- a) Zustandsverben
- b) Aktionsarten
- c) Tätigkeitsverben
- d) Vorgangsverben

25. Nennen Sie Tempora, die im Deutschen existieren!

- a) Konjunktiv
- b) Präsens
- c) Infinitiv
- d) Präteritum
- e) Perfekt
- f) Partizip
- g) Plusquamperfekt
- h) Passiv
- i) Futur I
- j) Futur II

МК.2. Тестування (25 запитань, кожна правильна відповідь оцінюється у один бал). Зразок тестового завдання:

1. Was für Wortart ist eine veränderliche nominale Wortart und bezeichnet Dinge, Lebewesen, abstrakte Begriffe, wie Gefühle, Eigenschaften, Zustände, Vorgänge, Beziehungen usw?

- a) Substantiv
- b) Adjektiv
- c) Adverb
- d) Präposition
- e) Interjektion
- f) Artikel
- g) Partikel
- h) Pronomen
- i) Konjunktion
- j) Zahlwort

2. Unter welcher Substantivart versteht man ein Substantiv, das etwas Gegenständliches bezeichnet? z.B.: Mann, Frau, Tisch, Auto, München, Johann Wolfgang von Goethe

- a) Konkreta
- b) Abstrakta
- c) Gattungsnamen
- d) Eigennamen
- e) Stoffnamen
- f) Sammelnamen

3. Welche Substantivart bezeichnen Personen, Tiere, Pflanzen oder Gegenstände als Gattung sowie jedes einzelne Element dieser Gattung?

z.B.: Mensch, Bär, Flugzeug, Tisch, Blume

- a) Konkreta
- b) Abstrakta
- c) Gattungsnamen
- d) Eigennamen

- e) Stoffnamen
- f) Sammelnamen

4. Welche Substantivart bezeichnet Lebewesen, Gegenstände oder Ideen, die nur einmal vorkommen und damit unverwechselbar sind, also bestimmte einzelne oder einmalige Menschen, Tiere, Pflanzen, Länder, Städte, Berge, Seen, Meere, Schiffe, Institutionen, geistige und kulturelle Schöpfungen?

- a) Konkreta
- b) Abstrakta
- c) Gattungsnamen
- d) Eigennamen
- e) Stoffnamen
- f) Sammelnamen

5. Welche Substantivart bezeichnet Masse- oder Materialbezeichnungen?

- a) Konkreta
- b) Abstrakta
- c) Gattungsnamen
- d) Eigennamen
- e) Stoffnamen
- f) Sammelnamen

6. Unter welcher Art der Substantiv versteht man ein Substantiv im Singular, mit dem eine Mehrzahl gleichartiger Lebewesen oder Dinge bezeichnet wird?

- a) Konkreta
- b) Abstrakta
- c) Gattungsnamen
- d) Eigennamen
- e) Stoffnamen
- f) Sammelnamen

7. Was für Arten sind Substantive, die nicht Gegenständliches, sondern Ideen, Gedanken, und Begriffe benennen?

- a) Konkreta
- b) Abstrakta
- c) Gattungsnamen
- d) Eigennamen
- e) Stoffnamen
- f) Sammelnamen

8. Unter dem Genus (Pl.: die Genera; auch grammatisches Geschlecht) eines Substantivs versteht man seine Zugehörigkeit zu den Maskulina, Feminina oder Neutra.

- a) Ja
- b) Nein

9. Das Merkmal der schwachen Deklination ist die Endung -(e)s im Genitiv Singular. Zur starken Deklination gehören die meisten Maskulina und alle Neutra (außer das Herz).

- a) Ja
- b) Nein

10. Alle Substantive der starken Deklination sind maskulin. Außer im Nominativ Singular steht in allen Kasus die Endung -(e)n. Im Plural steht nie ein Umlaut.

- a) Ja
- b) Nein

11. Zur Plural - Deklination gehören alle Feminina. Das Merkmal der Deklination ist das Fehlen der Endungen in allen Kasus im Singular:

- a) Ja
- b) Nein

12. Bei weiblichen Deklination werden alle Substantive gleich dekliniert. Sie erhalten im Dativ die Endung -(e)n außer den Substantiven mit dem Plural auf -n und -s:

- a) Ja
- b) Nein

13. Was für Wortart stimmt mit dem Substantiv, dessen Begleiter er ist, im Genus, Numerus und Kasus überein?

- a) Substantiv
- b) Adjektiv
- c) Adverb
- d) Präposition
- e) Interjektion
- f) Artikel
- g) Partikel
- h) Pronomen
- i) Konjunktion
- j) Zahlwort

14. Wort, mit dem man Lebewesen, Dinge und Begriffe, Zustände, Vorgänge und Tätigkeiten charakterisieren kann, nennt man ... .

- a) Substantiv
- b) Adjektiv
- c) Adverb
- d) Präposition
- e) Interjektion
- f) Artikel
- g) Partikel
- h) Pronomen
- i) Konjunktion
- j) Zahlwort

15. Mit der Grundstufe des Adjektivs wird entweder die Eigenschaft eines Lebewesens, Gegenstandes, Gedankens ausgedrückt oder gesagt, dass zwei oder mehr Lebewesen, Gegenstände, Gedanken im Hinblick auf eine Eigenschaft, Qualität gleich sind.

- a) Ja
- b) Nein

16. Der Superlativ drückt Ungleiches aus: normalerweise zwei, im Einzelfall auch mehr Lebewesen, Gegenstände, Gedanken sind im Hinblick auf eine Qualität oder Eigenschaft unterschiedlich. Entweder handelt es sich um ein Mehr oder ein Weniger. Die Vergleichspartikel lautet als.

- a) Ja
- b) Nein

17. Mit dem Komparativ, der Meist- oder Hochstufe, wird ausgedrückt, dass von mindestens drei Wesen, Dingen u. a. einem der höchste Grad einer Eigenschaft, eines Merkmals zukommt.

- a) Ja
- b) Nein

18. Was für Wortarten (auch Umstandswörter genannt) bezeichnen die Umstände eines Geschehens?

- a) Substantiv
- b) Adjektiv

- c) Adverb
- d) Präposition
- e) Interjektion
- f) Artikel
- g) Partikel
- h) Pronomen
- i) Konjunktion
- j) Zahlwort

19. Verbinden Sie Benennungen mit Beispiele!

1. Die Lokaladverbien

2. Die Temporaladverbien

3. Die Modaladverbien

4. Die Kausaladverbien

5. Die Pronominaladverbien

a) darauf, darin, woran usw.

b) jetzt, morgen, soeben, einstmals, heute, vormittag, seinerzeit, ehemals, augenblicklich, gerade, nun

c) anders, anstandslos, automatisch, eilends, ergeben, freiwillig, gern, glattweg, irgendwie, nebenbei, rundheraus, rundweg, so, umsonst, unverzüglich, vergebens

d) allerdings, also, andernfalls, daher, dann, demnach, demzufolge, dennoch, deshalb, deswegen, doch, folglich, infolgedessen, insofern, jedenfalls, mithin, schlimmstenfalls, seinetwegen, somit, sonst, trotzdem, ungeachtet dessen, warum, weshalb, weswegen

e) hier, da, dort, draußen, drinnen, oben, unten, rechts, links, vorn, hinten, innen, außen, nirgends, nirgendwo, irgendwo, allseits, überall, mittendrin, obenauf, wo, drüben, drunten

20. Was für Wortart ist eine veränderliche Wortart, die das Substantiv vertritt oder Begleitet?

a) Substantiv

b) Adjektiv

c) Adverb

d) Präposition

e) Interjektion

f) Artikel

g) Partikel

h) Pronomen

i) Konjunktion

j) Zahlwort

21. Personalpronomen sind Wörter, die stellvertretend für Substantive stehen und Personen, Dinge oder Abstrakta bezeichnen.

a) Ja

b) Nein

22. Possessivpronomen weisen genauer auf eine Person oder Sache hin als der bestimmte Artikel und werden auch beim Sprechen stärker betont.

a) Ja

b) Nein

23. Das Demonstrativpronomen gibt an, zu wem eine Person oder wem eine Sache gehört, d. h. wer der Besitzer ist.

a) Ja

b) Nein

24. Reflexivpronomen stellen zusammen mit dem reflexiven Verb eine Verbindung her, bei der vom Objekt ein Rückbezug auf das Subjekt erfolgt.

a) Ja

b) Nein

25. Das Interrogativpronomen einander drückt eine wechselseitige Handlung aus. Es ist undeclinierbar und wird in Verbindung mit Präpositionen gebraucht: miteinander, voneinander, aneinander, aufeinander, zueinander, auseinander

u. a.

a) Ja

b) Nein

МК.3. Тестування (25 запитань, кожна правильна відповідь оцінюється у один бал). Зразок тестового завдання:

JA oder Nein?

1. Gegenstand der Syntax (Satzlehre) ist der Bau, die Struktur von Sätzen.
2. Der Aufforderungssatz dient zur Äußerung eines realen oder behaupteten Sachverhalts.
3. Der Aussagesatz drückt eine Bitte, eine Aufforderung oder einen Befehl eines Sprechers aus.
4. Entscheidungsfragen ermitteln den gesamten Inhalt eines Sachverhalts, nicht nur einen Teil dessen. Das finite Verb steht an der Satzspitze.
5. Ergänzungsfragen ermitteln Teile eines Sachverhalts eines Satzes, die unbekannt sind. Das Finitum steht an der zweiten Stelle, vor ihm steht ein Fragewort.
6. Die die Struktur des Satzes bestimmende Verbform im einfachen Satz bezeichnen wir als Subjekt.
7. Das Prädikat ist ein Satzglied, das das Wesen oder Ding nennt, über das etwas ausgesagt wird.
8. Objekte sind notwendige nominale Satzglieder im Prädikat. Anzahl und Art der Objekte richten sich nach dem Verb.
9. Das Genitivobjekt ist eine Ergänzung im Genitiv. Es antwortet auf die Frage wessen?
10. Das Akkusativobjekt ist eine Ergänzung im Dativ und antwortet auf die Frage wem?
11. Das Dativobjekt bezeichnet eine Person oder eine Sache, die von einer Tätigkeit oder Handlung betroffen ist. Es antwortet auf die Frage wen / was?
12. Das Präpositionalobjekt ist ein Objekt mit einer bestimmten, vom Verb geforderten Präposition.
13. Unter Adverbialbestimmung (Umstandsbestimmung) versteht man ein Satzglied, das die Umstände eines Geschehens näher bestimmt.
14. Attribute sind nähere Bestimmungen zu Substantiven, Pronomen, Adjektiven und Adverbien. In erweiterten Sätzen gibt es folgende Erscheinungsformen des
15. Attributs.
16. Die Teilsätze sind nicht aneinander gereiht, sondern ineinander gefügt. Man spricht dann von einem Satzgefüge (Subordination, Hypotaxe).
17. Objektsatz ist ein Nebensatz, der an der Stelle eines Subjekts steht.
18. Subjektsätze sind Nebensätze, die an der Stelle von Objekten stehen. Sie treten auf als dass-Sätze, ob-Sätze und w-Sätze.
19. Unter einem Attributsatz versteht man einen Nebensatz in der Rolle eines Attributs. Diese Sätze werden fast nur mit Relativpronomen (der, welcher) oder Relativadverbien (wie, wo) eingeleitet.
20. Relativsätze sind Nebensätze, die durch die Pronomen der, die, das, welcher, welche, welches, wer, was bzw. durch die Adverbien wodurch, worüber, wo, wohin, woher, von wo aus usw. eingeleitet werden und in der Rolle eines Attributes oder eines selbstständigen Satzgliedes stehen.
21. Temporalsätze sind Nebensätze, die Angaben zur Zeit machen. Sie werden durch als, bevor, bis, ehe, nachdem, seitdem, sobald, solange, sooft, während, wenn eingeleitet.
22. Konditionalsätze sind Nebensätze, die den Grund für das im Hauptsatz genannte Geschehen angeben. Zwischen dem Haupt- und Nebensatz besteht ein Begründungsverhältnis. Als Anschlussmittel für diese Sätze dienen weil, da, zumal, zumal da.
23. Kausalsätze sind Nebensätze, die die Bedingung nennen, unter der das im Hauptsatz genannte Geschehen eintritt, sich vollzieht. Im Allgemeinen wird dieser Satz durch Konjunktionen wenn, falls, sofern eingeleitet.
24. Konsekutivsätze sind Nebensätze, die die Folge des im Hauptsatz genannten Sachverhaltes nennen. Sie werden mit den Konjunktionen dass, so dass, als dass, verneint ohne dass eingeleitet. Vor dass steht im Hauptsatz immer ein so als Korrelat.

25. Konzessivsätze sind Nebensätze, die eine Einräumung, einen Gegengrund zu dem im Hauptsatz genannten Geschehen angeben, der aber nicht ausreicht, um die Geltung des Geschehens im Hauptsatz außer Kraft zu setzen. Die Konjunktionen sind obwohl, obgleich, obschon, wenn ... auch, auch wenn, selbst wenn, ungeachtet.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі екзаменаційного тесту, який складається із 40-ка тестових запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у один бал.

Зразок варіанту екзаменаційного тесту:

1. Was für eine Lehre ist eine Sammlung von Regeln für die Beugung der Wörter und ihre Zusammenfügung zum Satz?
  - a) Phonetik
  - b) Lexiologie
  - c) Stilistik
  - d) Theoretische Grammatik
  - e) Morphologie
  - f) Syntax
2. Was für eine Lehre ist die grammatische Lehre vom Wort?
  - a) Phonetik
  - b) Lexiologie
  - c) Stilistik
  - d) Theoretische Grammatik
  - e) Morphologie
  - f) Syntax
3. Was für eine Lehre ist die grammatische Lehre vom Satz?
  - a) Phonetik
  - b) Lexiologie
  - c) Stilistik
  - d) Theoretische Grammatik
  - e) Morphologie
  - f) Syntax
4. Was für Begriff ist eine sprachliche Einheit, jede Änderung des Wortes, die einen bestimmten Inhalt hat?
  - a) die grammatische Form
  - b) die grammatische Bedeutung
  - c) die grammatische Kategorie
5. Was ist also ein verallgemeinerter Begriff aller grammatischen Merkmale, die dem Wort als zu einer Wortart angehörend eigen sind?
  - a) die grammatische Form
  - b) die grammatische Bedeutung
  - c) die grammatische Kategorie
6. Welche Lehre bezeichnet das System der durch irgendein grammatisches Merkmal verbundenen grammatischen Formen?
  - a) die grammatische Form
  - b) die grammatische Bedeutung
  - c) die grammatische Kategorie
7. Was dient zur Bildung von Kasus- und Personalformen?
  - a) Endung
  - b) Suffix
  - c) Präfix

8. Welchen Begriff nennt man den Übergang der Vokale a, o, u in die Vokale ä, ö, ü und des Diphthongs au in äu.
- a) Brechung
  - b) Umlaut
  - c) Ablaut
9. Nennen Sie den Übergang des Vokals e in den Vokal i
- a) Brechung
  - b) Umlaut
  - c) Ablaut
10. Wie nennt man einen Vokalwechsel, der in verschiedenen Varianten auftritt
- a) Brechung
  - b) Umlaut
  - c) Ablaut
11. Was gehört zu den analytischen Mittel der Formenbildung?
- a) Interjektion
  - b) Artikel
  - c) Hilfsverb
  - d) Partikel
  - e) Modalverb
  - f) Infinitiv
12. Was ist der kleinste Bestandteil des Wortes, der eine eigene (grammatische oder semantische) Bedeutung hat?
- a) Stamm
  - b) Endung
  - c) Präfix
  - d) Suffix
  - e) Wurzel
  - f) Morphem
13. Was für ein Begriff ist der Hauptträger der semantischen Bedeutung eines Wortes?
- a) Stamm
  - b) Endung
  - c) Präfix
  - d) Suffix
  - e) Wurzel
  - f) Morphem
14. Was steht hinter der Wurzel bzw. zwischen Wurzel und Endung?
- a) Stamm
  - b) Endung
  - c) Präfix
  - d) Suffix
  - e) Wurzel
  - f) Morphem
15. Was steht vor der Wurzel und dient hauptsächlich zur Bildung von Wörtern?
- a) Stamm
  - b) Endung
  - c) Präfix
  - d) Suffix
  - e) Wurzel
  - f) Morphem
16. Was dient zur Veränderung der Wortform je nach der syntaktischen Funktion des Wortes im Satz?
- a) Stamm
  - b) Endung
  - c) Präfix
  - d) Suffix
  - e) Wurzel
  - f) Morphem
17. Die Wurzel bildet mit den Suffixen und Präfixen ..... des Wortes.

- a) Stamm
  - b) Endung
  - c) Präfix
  - d) Suffix
  - e) Wurzel
  - f) Morphem
18. Was bezeichnet Dinge im weitesten Sinne des Wortes?
- a) Substantiv
  - b) Adjektiv
  - c) Numeralie
  - d) Pronomen
  - e) Verb
  - f) Adverb
19. Was bezeichnet Merkmale, vor allem Eigenschaften eines Dinges?
- a) Substantiv
  - b) Adjektiv
  - c) Numeralie
  - d) Pronomen
  - e) Verb
  - f) Adverb
20. Was drückt einen Zahlbegriff aus, es gibt die Zahl der Dinge oder ihre Reihenfolge an?
- a) Substantiv
  - b) Adjektiv
  - c) Numeralie
  - d) Pronomen
  - e) Verb
  - f) Adverb
21. Was weist auf Dinge oder deren Eigenschaften hin?
- a) Substantiv
  - b) Adjektiv
  - c) Numeralie
  - d) Pronomen
  - e) Verb
  - f) Adverb
22. Was bezeichnet einen Vorgang in seinem zeitlichen Ablauf oder einen Zustand in seiner zeitlichen Dauer?
- a) Substantiv
  - b) Adjektiv
  - c) Numeralie
  - d) Pronomen
  - e) Verb
  - f) Adverb
23. Was nennt die Eigenschaft eines Vorgangs, dessen Ort, Zeit, Grund, Zweck?
- a) Substantiv
  - b) Adjektiv
  - c) Numeralie
  - d) Pronomen
  - e) Verb
  - f) Adverb
24. Was drückt das Verhalten des Redenden zur Realität einer Aussage aus?
- a) Präposition
  - b) Modalwort
  - c) Konjunktion
  - d) Artikel

- e) Partikel
- f) Interjektion

25. Was drückt die syntaktischen Beziehungen zwischen zwei Satzgliedern aus und setzt dabei ein Satzglied in ein bestimmtes Verhältnis zum anderen?

- a) Präposition
- b) Modalwort
- c) Konjunktion
- d) Artikel
- e) Partikel
- f) Interjektion

26. Was dient als Bindemittel zwischen Satzgliedern oder Sätzen?

- a) Präposition
- b) Modalwort
- c) Konjunktion
- d) Artikel
- e) Partikel
- f) Interjektion

27. Was dient zum Ausdruck verschiedener Bedeutungsschattierungen eines Satzgliedes oder eines Satzes?

- a) Präposition
- b) Modalwort
- c) Konjunktion
- d) Artikel
- e) Partikel
- f) Interjektion

28. Was drückt verschiedene Gefühle, Empfindungen aus, ohne sie zu nennen?

- a) Präposition
- b) Modalwort
- c) Konjunktion
- d) Artikel
- e) Partikel
- f) Interjektion

29. Was bezeichnet die grammatischen Merkmale des Substantivs, dessen Geschlecht, Zahl, Kasus und gibt die Bedeutung der Bestimmtheit und Unbestimmtheit an, die das Substantiv im Satz erhält?

- a) Präposition
- b) Modalwort
- c) Konjunktion
- d) Artikel
- e) Partikel
- f) Interjektion

30. Was ist eine Wortart, die einen Vorgang in seinem zeitlichen Ablauf oder einen Zustand in seiner zeitlichen Dauer bezeichnet?

- a) Substantiv
- b) Adjektiv
- c) Verb
- d) Pronomen
- e) Artikel

31. Was ist die älteste Form der Vergangenheit und bezieht sich auf den Moment des Redeaktes? Es wird in zusammenhängenden Erzählungen und Berichten gebraucht.

- a) Imperfekt
- b) Imperativ
- c) Konjunktiv
- d) Passiv
- e) Perfekt
- f) Plusquamperfekt

32. Was ist die Angabe der Vergangenheit? Es bezeichnet gewöhnlich eine vergangene Handlung, die mit der Gegenwart auf irgendeine Weise verbunden ist; entweder ist sie für die Gegenwart aktuell, oder die Gegenwart stellt ein Ergebnis der Vergangenheit dar, oder man bewertet eine vergangene Handlung vom Standpunkt der Gegenwart aus.
- Imperfekt
  - Imperativ
  - Konjunktiv
  - Passiv
  - Perfekt
  - Plusquamperfekt
33. Was bezeichnet die Vorzeitigkeit in der Vergangenheit, d.h. eine vergangene Handlung, die einer anderen vergangenen Handlung vorangeht und in der Regel abgeschlossen ist?
- Imperfekt
  - Imperativ
  - Konjunktiv
  - Passiv
  - Perfekt
  - Plusquamperfekt
34. Was dient zum Ausdruck eines Befehls, einer Aufforderung, eines Verbots, einer Bitte, die an die zweite, die angesprochene Person gerichtet werden?
- Imperfekt
  - Imperativ
  - Konjunktiv
  - Passiv
  - Perfekt
  - Plusquamperfekt
35. Was bezeichnet das Unwirkliche im weitesten Sinne: eine Möglichkeit, eine Vermutung, einen Wunsch ?
- Imperfekt
  - Imperativ
  - Konjunktiv
  - Passiv
  - Perfekt
  - Plusquamperfekt
36. Was wird als zentripetale Geschehensrichtung, d. h. als ein auf das grammatische Subjekt als Satzzentrum gerichtetes Geschehen, aufgefaßt?
- Imperfekt
  - Imperativ
  - Konjunktiv
  - Passiv
  - Perfekt
  - Plusquamperfekt
37. Der subjektlose (unpersönliche) Passivsatz ist meistens eingliedrig. Durch Aussparung des Agens und des Patiens (bei transitiven Verben) rückt die Handlung selbst in den Mittelpunkt, wird als ein scheinbar immanentes Geschehen dargestellt.
- Ja
  - Nein
38. Der subjektlose (unpersönliche) Passivsatz drückt einen statischen Zustand aus, der die Folge, das Resultat eines vorhergehenden (dynamischen) Vorgangs ist.
- Ja
  - Nein
39. Verbinden Sie richtig
- Substantiv (Haupt- oder Dingwort)
  - Verb (Zeit- oder Tätigkeitswort)
  - Adjektiv (Eigenschafts- oder Beiwort)
  - Adverb (Umstands- oder Nebenwort)
  - Pronomen (Fürwort)
  - Präposition (Verhältnis- oder Vorwort)
  - Konjunktion (Bindewort)
  - Numerale (Zahlwort)

9. Artikel (Geschlechtswort, Begleiter)

10. Interjektion (Ausrufe- oder Empfindungswort)

40. Die Brechung, eine ältere Form der Assimilation, wird oft auch die Tonerhöhung, Vokalhebung genannt, weil hier der Übergang von den Vokalen der mittleren Zungenhebung [e:], [e] zu den Vokalen der hohen Zungenhebung [i:], [i] stattfindet.

- a) Ja
- b) Nein

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

1. Grammatik und ihr Gegenstand.
2. Grammatische Bedeutung, grammatische Form und grammatische Kategorie.
3. Grammatische Formen des Wortes.
4. Der morphologische Formenbestand des Wortes.
5. Die Wortarten in der deutschen Sprache (allgemeine Charakteristik).
6. Das Verb. Semantisch-grammatische Klassen der Verben.
7. Modalverben, ihre Bedeutungen in der deutschen Gegenwartssprache.
8. Grammatische Kategorien des Verbs (allgemeine Charakteristik).
9. Die verbalen Kategorien des Numerus und der Person.
10. Die grammatische Kategorie der Zeit. Die Bedeutungen des Präsens in der deutschen Sprache.
11. Zeitformen der Vergangenheit
12. Zeitformen der Zukunft.
13. Die verbale Kategorie des Modus.
14. Die grammatische Kategorie des Genus.
15. Die Wortart "Substantiv" in der deutschen Sprache.
16. Semantisch-strukturelle Klassen der Substantive.
17. Grammatische Kategorien des deutschen Substantivs.
18. Kategorie des Kasus. Deklination der Substantive
19. Kategorien des grammatischen Geschlechts, des Numerus, der Bestimmtheit/Unbestimmtheit.
20. Kategorie der Bestimmtheit/Unbestimmtheit. Der Artikel in der deutschen Sprache, seine Arten und Funktionen.
21. Grammatische Kategorien der Adjektive im Vergleich zu den Kategorien der Substantive.
22. Semantische Klassen der Adjektive und ihre grammatischen Kategorien.
23. Syntaktische Funktionen der Adjektive; die Einteilung der Adjektive nach dieser Eigenschaft.
24. Adjektiv und seine grammatischen Kategorien des Geschlechts, des Numerus, des Kasus.
25. Kategorie der Steigerungsstufen.
26. Syntax, ihr Gegenstand.
27. Das Problem der Satzdefinition.
28. Der Satz, seine lexikal-strukturelle Basis.
29. Strukturelle Klassifikation der Sätze.
30. Wortfolge im deutschen Satz.

- 31.Funktionen der Wortfolge im deutschen Satz.
32.Die Rahmenkonstruktion im deutschen Satz.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни (див.додаток 1)

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Євгененко Д.А. Практична граматики німецької мови: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 456с.
2. Паремская Д. А. Немецкая грамматика (немецкий язык): Учеб.пособие. – Мн.: Выш. шк., 1999. – 390с.
3. Соколова Н. Б. Справочник по грамматике немецкого языка: Учеб. пособие. – М.: Просвещение, 1999. – 544с.
4. Charitonowa I.J. Theoretische Grammatik der deutschen Sprache. Syntax.- Kiew,1976.
5. Theoretische Grammatik : навч. посіб. для студентів 4 курсу ф-ту «Референт-перекладач» з дисципліни «Теоретична граматики» (нім. мова) / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філол. ; упоряд. Ж. Є. Потапова]. – Харків : Вид-во НУА, 2017. – 68 с.
6. S. GIRDENIENĒ, V. VAITEKŪNIENĒ KURZE DEUTSCHE GRAMMATIK

Mokymo priemonė I kurso studentams germanistams Tir. 150 egz. 7,75 sp. 1. Upsak. Nr. 26 Iðleido Vilniaus pedagoginis universitetas, Studentø g. 39, LT-2004 Vilnius Maketavo ir spausdino VPU leidykla, T. Ðevèenkos g. 31, LT-2009 Vilnius.

Допоміжна

1. Абрамов Б.А. Теоретическая грамматика немецкого языка: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Б.А. Абрамов; под ред. Н.Н. Семенюк, О.А. Радченко, Л.И. Гришаевой. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. - 286 с.
2. Гузар І.Ю. Граматика сучасної німецької мови (Морфологія). Підручник для факультетів і відділів іноземних мов університетів та педагогічних інститутів (німецькою мовою). - «Радянська школа», 1956, - 147 с.
3. Herzog A. Deutsche idiomatische Wendungen für Ausländer: Eine Auswahl mit Beispiele. - VEB Verlag enzyklopädie Leipzig, 1983. - S. 175.
4. Kurze Deutsche Grammatik. S. GIRDENIENE, V. VAITEKUNIENE: Mokymo priemone I kurso studentams germanistams, VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS. - 2001, S- 124.
5. Walter Jung. Grammatik der deutsche Sprache. - VEB Bibliographische Institut Leipzig. - 1968. - S.518.